

Als je mijn volgeling wilt zijn... Discipelschap als zelfverloochening en kruisdragen

Marcus 8:34-35

In het Marcusevangelie staat deze vraag centraal: 'Wie is Jezus?' Marcus begint in 1:1 met zijn eigen antwoord, maar neemt je als lezer vervolgens mee in een ontdekkingsstocht waarin je zelf het antwoord leert geven. Het Marcus-evangelie werd in de vroege kerk waarschijnlijk aan het einde van de 40dagentijd (voorbereiding voor de geloofstoewijding aan Christus) in de Paasnacht gelezen om de dopeling mee te nemen naar het (eigen) antwoord: 'U bent de messias!'

Jezus: koning en kruis

Op het scharnierpunt tussen 1-8 en 9-16 van Marcus komt het hoge (ant)woord uit de mond van Petrus (8:29): 'U bent de messias, de zoon van God, onze koning!' Vlak daarvoor vertelt Marcus nog het verhaal van de genezing van de blinde: 'Ziet u iets?' (8:22-26) Zoals de blinde ogen door Jezus moeten worden aangeraakt en (in twee fases) genezen, zo ook de blinde ogen van zijn leerlingen. Pas dan kunnen ze Jezus zien! Maar zodra het gezegd is, begint Jezus met nieuw onderwijs over zijn naderende lijden en dood (8:31): de koning gaat naar het kruis. Petrus wijst Jezus hierom fel terecht maar Jezus is vervolgens nog scherper naar Petrus: 'Achter mij, Satan' (8:33). Hier dient zich de strijd aan die hoort bij het volgen van deze messias: de keuze tussen wat ik zelf wil en wat God wil.

Kennen (wie is hij) én volgen (wie ben jij)

Jezus maakt vervolgens duidelijk dat een antwoord op de vraag naar zijn identiteit niet kan zonder een nieuw antwoord op de vraag naar eigen identiteit: 'Ik ben Jezus, en wie ben jij?' Jezus kennen is niet genoeg, je moet hem volgen (en hem gaandeweg leren kennen). Leven in Gods koninkrijk (1:15) doe je op de manier van een volgeling: iemand die Jezus volgt op de weg die hij gaat. Dat is een weg van zelfverloochening. Jezus geeft ruimte en kijkt ons aan en spreekt ons aan: **'Als je mijn volgeling wilt zijn, moet je jezelf verloochenen, je kruis op je nemen en zo achter mij aan komen. Want als je je leven wilt behouden, zul je het verliezen, maar als je je leven verliest omwille van mij en het evangelie, zul je het behouden.'**

Verloochen jezelf

Jezus'oproep om jezelf te verloochenen kan bij ons op veel weerstand rekenen. Bedoelt hij: zelfhaat, zelfkastijding, zelfverwerping? Moeten we onze identiteit verloochenen? Maar: heeft Jezus zijn identiteit verloren toen hij de weg ging die God wees (en Paulus, en Petrus)? Juist in de zelfverloochening (die goed samengaat met zelfrespect) vind je je door God bedoelde identiteit. Zelfverloochening is eenvoudigweg een manier om in te gaan zien dat we niet onze zin hoeven te krijgen; het is de vrijheid om anderen de ruimte te geven, om de belangen van een ander hoger achten dan die van onszelf (Fil. 2:3-8). Zelfverloochening in het spoor van Jezus is (Gal. 2:20): nederigheid, dienstbaarheid, naastenliefde. Het staat tegenover: hoogmoed, arrogantie en narcisme. Zelfverloochening komt tot uitdrukking in het vrij worden van de behoefte om alles te krijgen zoals wij dat willen. Zelfverloochening komt tot uitdrukking in nederigheid en dienstbaarheid, naastenliefde en de ander hoger achten dan jezelf. Het tegenovergestelde van zelfverloochening is arrogantie en hoogmoed, egocentrisme en narcisme, altijd gaan voor je eigenbelang.

Neem je kruis op je

Kruisdragen is niet iets anders dan zelfverloochening, het is er de radicale toespitsing van. Het gaat niet over 'elk huisje heeft zijn kruisje' maar over bewust kiezen (niet voor de gruwelijke kruisdood zozeer, dat deed Jezus voor ons, maar) voor het kruisleven. Wie kruisdraagt wil de minste zin, de ander dienen, zoals Jezus deed toen hij de voeten van zijn leerlingen wast, kinderen in het midden plaatste, afzag van status en macht en eigenbelang.

Verlies jezelf aan Jezus

De spreuk die Jezus hieraan verbindt gaat over zelfverloochening (je leven verliezen) omwille van hém en het evangélie van het koninkrijk. Alleen als je jezelf verliest aan Jezus zul je het echte leven winnen. Dat is wat er gebeurt in de doop die leidt tot discipelschap: je zoekt je leven niet langer in jezelf maar in Christus. 'Niet meer ik, maar Christus leeft in mij!'

Om te lezen

Marcus 8:22-9:1
 Marcus 9:2-13
 Galaten 2:15-21
 Filippenzen 2:1-11

Voor een geloofsgesprek

1. Zijn jouw ogen al open gegaan voor wie Jezus is? Wie is hij volgens jou?
2. Welke rol spelen het koningschap en het kruis van Jezus in jouw leven?
3. Zie jij in je leven ook het gevaar dat je Jezus wel kénnt maar hem niet volgt? Wat kun je daaraan doen? Hoe helpt de heilige Geest daarbij?
4. Wil je graag gehoorzaam zijn aan Jezus' oproep om jezelf te verloochenen? Hoe kun je dat doen? In welke situaties?
5. Waar kom je zelfverloochening in het leven in de kerk tegen?
6. Christus is niet alleen een kruisdood gestorven maar heeft ook een kruisleven geleefd. Wat vind je van die gedachte?
7. 'Verlies jezelf aan Jezus.' Is dat in jouw leven gebeurd?

Websites

www.josdouma.nl
www.mijnpreekplek.wordpress.com
www.plantagekerk.nl

